

Liperin kunnan lausunto Joensuun seudun joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykejärjestelmän selvityksestä

Kunnanhallitus 20.01.2025 § 8

543/08.01.00.01/2024

Seudullinen joukkoliikennejaosto on lähettänyt 11.12.2024 Joensuun seudun joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykejärjestelmän -selvityksen Joensuun seudun Waltti-alueen kunnille lausuttaviksi. Lausuntoja pyydetään 21.1.2025 mennessä.

Seudullisen joukkoliikenteen järjestäminen perustuu Liperin ja Kontiolahden kuntien sekä Joensuun kaupungin väliseen yhteistoimintasopimukseen, jossa Joensuun kaupunki on määritelty isäntäkunnaksi. Yhteistoiminnan tavoitteena yhteistyösopimuksessa mainitaan muun muassa seudullisen joukkoliikenteen kehittäminen ja koordinointi siten, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

JOJO-liikenteen vyöhykkeisiin, lippuihin ja asiakashintoihin ei ole tehty muutoksia 7.6.2021 jälkeen. Poikkeuksena 1.1.–30.4.2023, jolloin valtio tuki tilapäisesti joukkoliikennettä alentamalla arvonlisäveron kymmenestä prosentista nolnaan. Alennus vietiin suoraan lipun hintaan.

Vuoden 2023 lopussa käynnistetty Joensuun seudun joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykejärjestelmä -selvityksen tavoitteena oli selkeyttää ja yksinkertaistaa joukkoliikenteen vyöhykejärjestelmää nykyisestä kahdeksan vyöhykkeen mallista.

Uudistetussa vyöhykejärjestelmässä vyöhykkeiden määrä puolittuisi neljään ja suurimmalle osalle käyttäjistä matkustaminen olisi edullisempaa. A-vyöhyke laajenisi Lehmon, Ylämyllyn, Reijolan ja Niittylahden alueille ja B-vyöhyke Viinijärven, Kiihtelysvaaran ja Enon alueille. Lisäksi nykyiset C ja D sekä E, F ja G-vyöhykkeet yhdistyisivät toisiinsa. Uudistettu C-vyöhyke ulottuisi mm. Outokumpuun, Uimaharjuun ja Tohmajärvelle sekä uudistettu D-vyöhyke Ilomantsiin, Kiteelle ja Lieksaan.

Asiakaskokemuksen vuoksi on esitetty, että lippujen hinnat pidetään nykyisellään vuoden 2025 alussa arvonlisäverokannan muutoksesta huolimatta. Vyöhykejärjestelmän muutos tulee voimaan 2.6.2025, jolloin uusien vyöhykkeiden mukainen hinnoittelu otettaisiin käyttöön ja huomioitaisiin muuttunut arvonlisäverokanta.

Nykyiseen verrattuna asiakashintoja on pyritty yhdenmukaistamaan eri lipputuotteiden kanssa. Asiakashintoja on myös yksinkertaistettu ja

selkeytetty muun muassa vähentämällä lipputuotteiden määrää. Lippujen hintojen esitetään mukailevan nykyisiä lippujen hintoja. Käteisellä matkustamisen esitetään hieman kallistuvan.

Waltti-kortilla kulkevien koululaisten matkoille esitetään otettavan käyttöön linja-autoliikenteen kustannusindeksiin kiinnitettävä toteutuneista matkoista laskettu kaikki vyöhykkeet kattava matkakohtainen keskihinta. Hinta olisi sama koko Joensuun seudun Waltti-alueella. Tällä tavoitellaan sitä, ettei muutos aiheuta merkittäviä muutoksia Waltti-lipuilla tehtyjen koulumatkojen nousukorvauksiin. Keskihinnan käyttö jakaa vyöhykeuudistuksen aiheuttamaa muutosta koulumatkojen kustannuksiin tasaisemmin eri alueiden välillä.

Liitteenä seudullisen joukkoliikennejaoston lausuntopyyntö ja esitysluonnos uudeksi Joensuun seudun joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykejärjestelmäksi.

Vaikutusten arviointi

Liperin kunnan näkökulmasta vyöhykeuudistus on merkittävä. Liperin sisäisessä liikenteessä Ylämyllyn alueen kuuluminen eri vyöhykkeeseen Liperin kunnan muiden alueiden kanssa tulee nostamaan matkavyöhykkeiden määrää useissa tapauksissa Ylämyllylle matkustettaessa. Salokylältä, Liperin taajamasta, Vaiviosta ja Käsämästä Ylämyllylle matkustettaessa on kyse kahden vyöhykkeen matkasta aiemman yhden sijaan. Viinijärveltä Ylämyllylle matkustettaessa vyöhykkeitä on enää kaksi aikaisemman kolmen sijaan. Tutjun ja Heinäveden suunnan matkat Ylämyllylle muuttuvat kolmen vyöhykkeen matkoiksi aikaisemman kahden sijaan. Liperin sisäinen liikenne on kuitenkin vähäistä.

Suurin osa Liperin kunnan alueen matkoista suuntautuu Joensuuhun ja niistä valtaosa tehdään Ylämyllyn ja Joensuun välillä. A-vyöhyke laajenee uudistuksessa kattamaan Joensuun lisäksi muun muassa Ylämyllyn alueen, joten jatkossa kyse on yhden vyöhykkeen matkasta aikaisemman kahden vyöhykkeen sijaan. Eniten uudistuksesta siis hyötyvät Ylämyllyn ja Joensuun välillä matkustavat. Viinijärven ja Joensuun väli muuttuu kolmen vyöhykkeen sijasta kahden vyöhykkeen matkaksi. Heinäveden ja Tutjun suunnasta Joensuuhun matkustettaessa ylitettävien vyöhykkeiden määrä säilyy entisellään myös uudistuksen jälkeen.

Esitettyä hinnoittelumallia koulumatkojen osalta pidetään kannatettava, koska se jakaa vyöhykeuudistuksen aiheuttamat kustannukset tasaisemmin eri alueiden välille. Ilman koululaisten nousukorvausuudistusta Liperin osalta vyöhykeuudistuksen aiheuttama muutos nousukorvauksissa olisi ollut nyt arvioitua nousua huomattavasti suurempi. Esityksessä on arvioitu Liperin nousukorvausten kasvavan uudella hinnoittelumallillakin 6 600 eurolla,

mutta sitä voidaan pitää kohtuullisena huomioiden muut uudistuksen hyödyt.

Lippu- ja vyöhykejärjestelmään tehtävien muutosten vaikutukset matkamääriin ja lipputuloihin arvioidaan olevan maltillisia ja ennemmin matka- ja lipputuloja nostavia. Vyöhykkeiden ja lipputuotteiden määrän vähentämistä pidetään kannatettavana, että matkustaminen joukkoliikenteessä koettaisiin helpoksi. Uusi Waltti-vyöhykejärjestelmä tekee matkustamisen pääsääntöisesti matkustajille myös edullisemmaksi.

Valmistelija	Hyvinvointipalveluiden hallintosihteeri
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Liperin kunnanhallitus hyväksyy osaltaan Joensuun seudun joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykejärjestelmän selvityksen ja sen sisältämät toimenpiteet esitetyn kaltaisena.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Ote	Seudullinen joukkoliikennejaosto
Lisätietoja	Kunnanjohtaja p. 050 464 6663